

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, September' 15-dikén 1818.

Török Birodalom.

Közönséges újságlevelekben olyassuk, hogy Aleppóban ismét elkezdették az Ó-Hitű Görögök által felingereltetett *Törökök* az ottlakó *Catholicusok*' üldözését, még pedig megújított dühösséggel. Mind azok kik az Ó-Hitű Püspököt a' magok Fő Pásztorának esmerni nem akarják, javaiknak elfoglaltatásával, fogsággal, és halállal fenyegettetnek. Az onnétvaló elvándorlás ismét elkezdődött 's éjjel nappal folytattatik. Nem csak az olyan *Catholicusok* üldöztetnek pedig, kik a' Porta' alattvalóji, hanem minden Európai *Catholicusok*. A' *Catholicus Missionariusok*nak, még halálos orájikban se' szabad meglátogatni hiteksorsosajit, a' melly századoktól fogva nem gyakoroltattott kegyetlenség 's minden fennálló kötésekkel ellenkezik. — Jerusálemben is kegyetlenül folynak a' dolgok. Az Ó-Hitűek, a' Kereszt' feltalálását megelőzőtt estve (Május' 2-dikán) a' Szent-Sir' templomába erőszakkal berontván, az ájtatoskodó Papokkal oly rútul bántak, úgy megverték őket, hogy az egygyik meghalt belé. — Jun. 23-dikán írják Aleppóból, hogy ott minden egyéb hit'sorsosaji egész szabadsággal gyakorolhatják isteni tiszteletjeket, csak a' *Catholicusok* üldöztetnek ily megengesztelhetetlen kegyetlenséggel.

Hannovera.

Mint a' *Göttingában* kiadatott újabb 's nem egy rendbéli megintó Hirdeté-

sek bizonyítják, még ott nem egészen állott vala helyre a' tsendesség a' melly Hirdetések azt is mutatják, hogy ha mi kevés számmal is de tsakugyan visszatértek oda néhány idegen tanuló, a' kik elkezdett tanulássokat szeretnék ott elvégezni, de a' Hannoverai születésű tanulók nem akarják megszenvedni őket, azért, hogy a' Tanulók' Biztosságának gyűlése megtiltotta nékik az oda való visszatérést. Tanátsos Falke, a' Göttingába küldetett Biztos így szól egy új Hirdetésében: — „Néhány Tanulók, kik Hannoverai születésűek, nem gondolván a' kiadott parantsolatokkal, azt az illetlenséget követik - el a' tanítói szálákban, hogy mikor oda valamely idegen belépik, lábaikkal a' pádimentumot azonnal sarolni kezdik 's ekképpen rútlármát tsinálnak. Minthogy pedig tsaknem lehetetlenség kitanulni, hogy kik legyenek ezen illetlenségnek tselekvőji, tehát meghatároztatott, hogy ha többször effélék történnek, tehát a' jelenlévő Tanulók közzül egy vagy több, az ő előbbeni magokviseletének tekintetbe való vételével, kiválosztatnak, 's mint a' Witzenhause ni végzésnek végrehajtóji, minden kifogás nélkül megbüntettetnek (várbéli fogságra vitetnek).“

Augustus' 26-dikán ilyen végzést hirdettetett - ki a' Hannoverai Ministerium ugyantsak *Göttingában*: — „Minthogy nagy szomorúságunkra meggyőzetettünk affelől, hogy a' Göttingában tanuló Hannoverai születésű ifjak között valósággal többek találatnak olyanok, kik

a' Haza eránt való minden szeretetet, 's az előljárók, és ezeknek legfontosabb intézeteik eránt való minden hajlandóságot 's tartozó kötelességeiket megtagadván, azon dolgoznak, hogy annak a végzésnek káros következéseit, melly által némelly megvakúlt Tanulók *Göttingát* gyalázatosnak lenni kihirdetni mérészlették, ezen Egyetemmel (Universitással) megéreztessek; 's minthogy az efféle vétkes tselekedetek az ifjusági idővel járó tsintalankodást sokkal felyül haladják, 's igen goromba, nagy büntetésre méltó, és olyan bűnné válnak, melyet a' külső országiaktól a' haza 's ennek intézetei, rendelkezései, 's boldogsága ellen támasztott törekedéseknek lehet tartani: erre nézve figyelmetessé teszszük tanuló ifjainkat, hogy gondolják-meg magokviseletének valóságos minémüségét, 's ezennel kihirdetjük, hogy minden tselekedet, a' melyből kitettzik, hogy tsak távolról is a' Witzenhauseni határozásra 's annak betelyesíttetésére céloz, nem az Akadémiai fenyítéki törvények, hanem a' közönséges és a' nagyobb bűnöket tárgyazó törvények szerint fog megbüntettetni. Egyszersmind meghívjuk a' mi Göttingában tanuló, jobb gondolkodású, honnyi születésű ifjainkat, hogy magokat az ő bűnös iparkodású, eltévedett, vagy rossz gondolkodású *Commilitiojik* által eltsábittatni 's törvénytelen tselekedetekre vétettetni ne engedjék, de sőt inkább az ő tselekedeteiknek nyilvánosságos módon való helybenemhagyását, a' magok hazájok eránt viselteiő hajlandóságát, 's a' jó rend szeretetét, nyilatkoztassák-ki."

Hogy a' Hannoverai születésű tanulók a' Witzenhauseni határozás' telyesíttetésén ily vakmerően iparkodnak, azzal a' megjegyzéssel egygyütt tekintetvén, hogy a' Hannoverai születésű ifjak közzül, az Országlószék' rendelkezése szerint tsak azok köteleztetnek tanulássokat tovább is Göt-

tingában folytatni, kik a' Husvétől fogva Sz. Mihály napig tartó Cursust halgatták, kedvetlen lehet az odavaló polgároknak. A' kik Sz. Mihály napkor kezdik Universitási tanulásaikat, azoknak telyes szabadságokban áll, akár melyik idegen Universtásra menni tanulni, senki se' kényszeríti, hogy Göttingába mennyenek.

Frantzia Ország.

Az az emlékezetírás, melyet a' Párisi Akademia a' IV-dik Henrik álló képének talpkövére tétettetni lovallott, 's melyet a' múlt pénteki újságában a' M. Kurir is közlött, nem nyert közönséges helybehagyást. *Achaintre* nevű tudós azt mondja felölle, hogy deáksága se' derék, és tautológiával, zavarjal, van tele; 's nagyon tetemes hibának találja benne azt, hogy sem *dátumot* sem arról való emlékezetet nem foglal magában, hogy a' költséget ezen emlékezet oszlopnak emeltetésére, a' Frantzia nép adta, önként való gyűjteményből. Ő, *Achaintre*, a' következőt jóvallja:

Henrici magni,
 Principis populo carissimi,
 venerandam effigiem
 civiles inter tumultus
 indigne dejectam
 elogiumque simul abolitum,
 ex omnibus ordinibus aere collato,
 Galli restituerunt,
 atque ejus Pronepoti Ludovico XVIII,
 Regi Christianissimo,
 Pio felici in Patriam Reduci,
 obtulerunt.
 Anno Dni. M. DCCC. XVIII.
 Die vero VIII. a Kal. Sept.

De ebbe is találtak hibát némelly tudósok, nevezetesen ezen kifejezést, *Regi Christianissimo*, éppen illetlennek találják oda, azért, hogy ezt a' titulust a' Frantziák magok soha se', hanem tsak az idegenek adják a' Frantzia Királyoknak. A' Nancy béli törvényes

szék írta egyszer XV - dik Lajosnak: *majestè très chrétinnne*, de ez ellen is végzés találtatik a' Királyi Státustanáts' leveles házában. Némely tudósok francziául jovalják ezen ezímirást készíttetni, mert sem a' Romaiak nem tettek magoknak effélet görögül, sem a' Görögök phönitziai nyelven.

É s z a k i A m é r i k a.

Addig emlegetik a' közönséges levelek, hogy az Északi Amerikai Státusok' Országlószéke Biztosokat küldött a' Déli Amerikai pártos Spanyol tartományokhoz, hogy szemléljék-meg őket 's lás-sák-meg, hogy mi jót lehessen felőlök feltenni, mit lehessen tőlök reménleni: hogy a' mai levelek szerént a' szemlélő-désből nem soká egyéb is fog kiszülni. Azt írják, hogy *Rodney* és *Graham*, ketteje a' Buenos-Ayresbe küldetett Biztosoknak (mert a' harmadik *Blaud* nevű, elment *Chilibe*), Washingtonba visszaérkezvén, körülállásos előadást terjesztettek az insurgensek' állapotjáról az Egygyesült Státusok' előlülője elejébe, a' melly előadás ugyan, tsak majd akkor fog közönségessé tétettetni, minelutána a' Congressus' ülése elkezdődvén ott felolvástatott: de, mint előre is hirlelik, nagyon magasztaltatik benne az insurgensek' állapotja.

Többféle körülállások mutatják, hogy az öszszegyü'endő Congressus végső tanátskozás alá veszi ezen Déli Spanyol pártos Státusok' függetlenségének megismerését 's meghatározását, annyival is inkább, hogy magok az Egygyesült Státusok, különkülön, nagyon sürgetik azt. A' Kentucky béli közönséges gyűlés meghatározta, hogy kérni kell a' közönséges Congressust 's az Elölülőt, hogy azokat a' Déli Amerikai Státusokat, mellyek a' magok szabadságokat 's függetlenségeket már kihirdették, és, hogy annak megoltalmazására is alkalmasok, meg mu-

tatták, mástól nem függő Státusoknak lenni esmerjék-meg. —

A' Londoni Staar még ennél is többet mond, így szollván: — „Véllünk oly leveleket közlének, mellyek Nyugoti Indiából Sz. Kittsből Julius' 20 - dikán indultak, 's azt foglalják magokban, hogy az Északi Amerikai Egygyesült Státusok (kétségkívül különkülön vétetve érti őket) a' Déli Amerikai Státusok' függetlenségét megismerték légyen. Briont a' Veneczuelai Státusok' Admirálisát Neu-Yorkba várták, hogy azt a' szép fregátot, mellyet itt néki ajándékba adnak, által vegye. De ezen híreknek még tsakugyan megvalóságosulás kívántatik.“

Angusturába, a' Veneczuelai Országlószék mostani lakhelyére is megérkezett egy Amerikai Biztos, kinek neve *Irving*. Hoszas tanátskozást tartott Bolívárral, melly hogy fontos volt, mutatja az, hogy oly titkos, hogy senki se' tud belőlle semmit. Hogy *Bolívár* él, bizonyos; külömbennem tanátskozhatott volna véle *Irving*.

N é m e t S z ö v e t s é g.

A' Badeni Nagy Hertzeg ilyen Constitútiót ada a' maga tartományainak: —

„Károly isten kegyelméből *Badeni* Nagy Hertzeg, *Zaehringeni* Hertzeg, *Nellenburgi* Landgróf, *Hanau* Gróf, etc. Midőn mi már az 1816-dik esztendőben megújítva tudtokra adtuk alattvalójinknak, hogy Rendképviséleti Constitútiót akarunk adni nékiek, azt ohajtottuk 's reménlettük, hogy a' Német Szövetségnek minden tagjai ezen intézetnek, melly minden Német népnek megígértetett, valódi és változhatatlan fundamentomaji eránt megegygyeznek, és tsak a' megállított princzipiumoknak továbbbi kifejtésében fogná különkülön mindenik Státus a' maga különös szükségeit, a' fennálló közönséges körülállásokkal megegygyezőleg, tekintetbe venni (vagy követni): Minthogy azonközben a' Szö-

vetségnek utóbbi gyűlésében előfordult voksolások szerint még nem lehetett meghatározva el-látni azt az időpontot, melyben a' Szövetség' Rend-képviselési Constitúciója felett való tanátskozások a' Dieta' gyűlésének közönséges tárgyává lehetnek: erre nézve mi már most jónak találjuk alattvalójinknak tett ígéretünket oly módon teljesíteni, mint az a' mi egészen szabad és állhatatos meggyőződésünknek megfelel. Annak legtisztább ohajtása, hogy a' köztünk és népünk között való bizodalom' kötelei mind jobbanjobban összeszatsatoltassanak, 's az ily módon tört uton Státusunknak minden intézetei nagyobb tökéletességre juthassanak, az itt következő Constitúziót adtuk alattvalójinknak, a' magunk' 's utánnunk következő maradékaink' nevében, a' közönség előtt megígérvén, hogy azt hűségesen és lelkesmeretesen megtartjuk.

I. — A' Nagy Hertzegségről 's az Országlásról közönségesen. 1. §; A' Bádeni Nagy Hertzegség a' Német Szövetségnek egy részét teszi. 2. §; A' Német Szövetségnek minden *Organicus* határozásai, a' mellyek Németországnak Constitúzióját, vagy a' Nemet Státus' polgárjainak állapotját, közönségesen illetik, a' Bádeni Státus Törvénynek is egy részét teszik, 's ezen Nagy Hertzegségnek minden rendű lakosaira nézve kötelező erővel bírnak, minekutánna őket a' Státus' Feje kihirdettette. 3. §; A' Nagy Hertzegség megoszthatatlan és elidegeníthetetlen minden részeire nézve. 4. §; Az Országlás örökös a' Nagy Hertzegi Familiában az 1817-dik esztendőben Október' 4-dikén költ Nyilatkoztatás' határozásaival megegyezőleg, mellyek, mint a' Nagy Hertzegi Ház' törvényeinek fundamentomaji ezen Constitúciónak is valódi részét tévén, úgy tartassanak, mint ha ebbe szórulszóra felvéietődtek volna. 5. §; A' Nagy Hertzegben a' Státus' ha-

talmának minden jusiai egygyesülésnek, és ő ezeket az ezen Constitúcióban találtató határozásokkal megegyezőleg gyakorolja. Az ő személye Szent, és Megsérthetetlen. 6. §; A' nemzet' képét a' Rendek' viselik. —

II. — *A' Bádeniek' Státuspolgári és politikai jusaikról 's nékiek tétődő különös ígéretekről.* 7. §; Ezen polgári és politikai jusok mindenekre nézve mindenben egyenlők, a' hol a' Constitúció, megnevezve és meghatározva, valamelly kivételt nem teszen. A' Constitúciónak szoros betölttetésiért a' Nagy Hertzegi Státusministerek 's a' Státusnak minden egyéb szolgálai tartoznak felelni. 8. §; A' közönséges terheknek hordozásában minden Bádeniek minden külömb-ség nélkül részesülni tartoznak. Az ingatlan és mellelegi adózások alól való minden feloldoztatások eltöröltetve maradnak. 9. §; A' három keresztyén vallású polgárok minden polgári, katonai, és egyházi hivatalokra nézve, egyenlő jussal bírnak. Minden külső országiak, kiket mi a' Státusnak valamelly tisztségére felemelünk, ez által *indigenátust* nyer. 10. §; Sem születési sem vallási külömb-ségen nem fundálódik a' katonai szolgálat alól való semmi kivétel, azon kívül, a' mit a' Német Szövetségi Akta a' fő Rendű familiákra nézve tesz'. 11. §; A' már megválthatóknak lenni kijelentetett fundamentumos terheknek 's szolgálai kötelességeknek, így szintén az eltöröltetett jobbágyságból folyó minden adózásoknak megvásároltatásokra szolgáló mérséklés, törvény által határozottassékmeg. 12. §; Az 1814-ben Aug. 14-dikén az országból való előmenetelbeli szabadságról hozatott törvény, mint a' Constitúciónak egygyik része, úgy tartatik. 13. §; A' Bádeniek' tulajdona és személyes szabadsága, mindenekre nézve egy formálog a' Constitúció' védelme alá tartoznak. 14. §; A' törvényes székek, a' men-

nyire az ítéletmondási jus kiterjed, függetlenek. A' polgári törvénykezés' dolgában minden ítélet-tételeknek a' rendszerént való törvényes széktől kell kijőni. A' magános jusi körülállásokból támadó minden czivodásokban a' Nagy Hertzegi Fiscus perlekedik az Ország' ítélőszékeji előtt. Senkit nem lehet kényszeríteni hogy tulajdonát közönséges célokra oda adja, ha tsak a' Státusministerium' tanácsában meg nem határoztatik, és pedig ekkor is tsak előre lett megfordittatás után. 15. §; A' nagyobb bünöket illető (criminalis) dolgokban senkit nem lehet a' maga rendszerént való birájinak kezeiből kivenni. Senkit nem szabad külömben hanem tsak törvényes módon elfogni, 's kétszer 24 óránál tovább fogházban tartani, a' nélkül, hogy elfogattatásának okafelől meghalgattassék. A' kimondott büntetéseket megkissebbitheti vagy egészszen el is engedheti a' Nagy Hertzeg, de keményebbé soha nem teheti. 16. §; Minden vagyoneelvétel (*confiscálás*) eltöröltetik. 17. §; A' nyomtatási szabadság a' Német Szövetségi gyűlésnek ezutánni határozásai szerint fog fennállani. 18. §; Az Orzágnak minden lakosaji megzavarhatatlan szabadsággal, 's isteni tiszteletjek' módjára nézve egyenlő oltalmaztatással élnek. 19. §; A' három keresztyén valláshoz tartozó lakosok egyenlő politikai jusokkal birnak. 20. §; Az Egyház' javai, 's a' Fundatzióknak 's tanulási és jótételi intézeteknek tulajdonjóságaik 's jövedelmeik, céljoknál egyébre nem fordittathatnak. 21. §; Az Ország két Universitássainak 's egyéb tanítási főbb intézeteknek vagyonaik, akár tulajdonképpen való jóságok, jövedelmek, akár a' kassából folyó summák legyenek, illetetés nélkül maradjanak. 22. §; Minden kötelezés, mellyet a' Státus a' maga Hitelezőjinek teszen, megsérthetetlen. Az Amortisationális kassa' intézetei megtartatnak. 23. §; Azon jusokról szolló határozások,

mellyek az 1818-ban Apr. 23-dikán költ *Edictum* által, a' Nagy Hertzegségben találtató régi Birodalmi Rendekre 's annak előbbeni *Inmediatus* Rittereire nézve tétettek, a' Constitúciónak egy részét teszik. 24. §; A' Státus' szolgainak jusaik, úgy, mint a' törvények által ma meghatározotatva vagynak, a' Constitúzió kezessége alá vétetnek. 25. §; A' világi és papi Özvegyek' 's az égési *assecuratio*' intézeteik, eddig való állapotjokban maradjanak 's a' Constitúzió védelme alá tartoznak.

III. — *A' Rendek' gyűléséről, 's ennek tagjai' jusaikról 's kötelességeikről.* 26. §; Az Ország' Rendjei két Kamarákra osztatnak-fel. 27. §; Az első Kamara áll: 1), a' Nagy Hertzegi Házból való Princzekből; 2), a' fő familiák fejeiből; 3), az Ország' Püspökjéből, és egy Protestáns Paptól, kit a' Nagy Hertzeg ezen rangra holtig kinevez 's fő Papi méltósággal (*praelatussággal*) megtisztel; 4), a' földbirtokos Nemességnek nyoltz Követjeiből; 5), az Ország' Universitásainak két Követjeiből; 6), a' Nagy Hertzeg által minden rangra 's születésre való tekintet nélkül ezen Kamara' tagjaivá neveztetendő személyekből. 28. §; A' Princzek és a' fő familiák' fejei, a' telyes idejűségnek elérésekor lépnek-be a' Rendek' gyűlésébe. Azon fő rangú familiákban, mellyek több ágakra osztlanak, mindenik ágnek azon feje, a' melly ezen méltósággal felruházottjóságot bír, tagja az első Kamarának. Az ilyen familiai főnek kissebbidejűsége alatt nyugszik ennek voksa. Az oly nemes familiáknak fejeik, kiket a' Nagy Hertzeg a' fő Nemes familiák' rangjára felemel, mint örökös Rendek azonnal belépnek az első Kamarába. De oly törzsöki vagy Feudalis jóságot kell örökös következősi első szülöttségi *linea* szerint birnia, melynek ingatlan 's egyéb adózó árrát, a' terhek' tőke summájának kivétele után,

legalább 300,000 forintokra lehet tenni. 29. §; A' földes Urasági Követek' választásában minden ingatlan jószágnak nemes birtokosai, kik 21 esztendőt eltöltöttek 's az országban lakhellyek van, választó jussal bírnak. Válosztathatók pedig minden választó jussal bírók, kik 25 esztendőt töltöttek vagy éltek. Ezen földes úri Követek, felerészint minden négy esztendőnként alatt kilépnek a' Kamarából. Nemes birtokosoknak adhat a' Nagy Hertzeg választó 's választatható just, hogy oly törzsök vagy Feudalis jószágot bírnak, melynek ingatlan 's egyéb adózó árrok, a' terhek' tőke summájának kivétele után 60,000 forintok, 's azt az első szülöttség' jusa 's örökös következesi linea szerént bírja. 30. §; Mikor a' Püspöki hely üres, a' Püspöki személyviselő lép be a' Rendek' gyűlésébe. 31. §; A' két Universitások közzül mindenik négy-négy esztendőre választja a' maga Követjét, a' Professorok, a' Tudósok, vagy a' Státus' szolgálói közzül, mint teltzeni fog. *Tsak a' rendszerént való Professorok bírnak választatható jussal.* 32. §; A' Nagy Hertzeg által választatott tagok' száma az első Kamarában 8-nál több nem lehet. 33. §; A' második Kamara áll a' városoknak 's tisztségeknek 63 Követjeikből, az ezen Constitúciónális Oklevél mellé tétellett felosztás szerént. 34. §; Ezen Követeket, kiválosztott választó férfiak választják. 35. §; A' ki már az első Kamarának valóságos tagja, vagy a' földes urasági Követek' választásában választó vagy választatható jussal bír, a' Városok' 's Hivatalok' választásaikban magát sem választó emberek' választásába nem avathatja, se' választó nem lehet, se' Követnek nem válosztathatik. 36. §; A' Státusnak minden egyéb polgárjai, kik 25 esztendőt eltöltöttek, valamelyik választói kerületben polgári lakhellyek van, vagy pedig valamely közönséges hivatalalt viselnek, a' választó emberek' vá-

losztásában voksolói jussal bírnak 's válosztathatnak. 37. §; Követnek válosztathatik minden a' 35-dik cikkely által ki nem szorított polgár, 1)szor, ha a' három keresztyén vallások közzül valamelyikre tartozik, 2)szor, ha 30 esztendőt töltött, 3)szor, ha az ingatlan, házaktól, vagy keresménytől való adózás' könyvében legalább 10,000 forint tőkepénzel be van írva, vagy pedig ha valamely törzsökös vagy Feudalis jószágot esztendőnként 1500 forintokból álló, holtig tartó kész pénz jövedelmet vesz', vagy pedig, ha, mint Státus' vagy Egyház' szolgálója ugyan annyi állandó fizetést vagy prébendát kap esztendőnként, és ezen utolsó esetekben is valamely ingatlan adót fizet valamely tulajdon vagyonától. Országos, fő urasági, és földbirtokosi Kerületbéli tisztek, Papok, Physicusok, 's olyan világi vagy papi szolgálók, kik helyhez kötötte vagynak, azon választó kerület által, melyhez hivatali kerületjek tartozik, nem válosztathatnak Követeknek. 38. §; A' Városok' és Hivatalok' Követjei 8 esztendőkre válosztatnak, úgy, hogy a' Kamara minden két esztendőnként megújittatik egynegyed részint. 39. §; Akár a' gyűlés eloszlása akár valamely tagnak rendszerént való kilépése miatt kelljen új tagot válosztani, a' választó emberek' választatásának is mind annyiszor meg kell újittatni. 40. §; Minden kilépő ismét válosztathatik. 41. §; Mindenik Kamara ítélő jussal bír a' maga tagjai jusának kétségbehozódásakor. 42. §; A' Rendeket a' Nagy Hertzeg hívja össze, szakasztja félbe üléseiket, vagy oszlatja - el őket. 43. §; Az eloszlásnak következes az, hogy az első és második Kamarának mind azok a' tagjai, kik választás által lettek, a' földes Uraságok', az Universitások', Városok' 's Hivatalok' Küldöttjeik, elvesztik ezen tulajdonságaikat. 44. §; Ha az eloszlás olyankor esik, mikor a' tanátskozás' tár-

gya még meghatározatlan nintsen, legalább 3 hónapok alatt új választásokhoz kell fogni. 45. §; Az első Kamara' előülőjét a' Nagy Hertzeg nevezi-ki; a' második Kamara három candidatusokat választ, kik közzül egygyiket a' Nagy Hertzeg erőssíti-meg. 46. §; A' Rendeknek minden két esztendő' eltelte alatt gyűlést kell tartani. 47. §; Mind két Kamarák' tagjai tsak magok személyesen élhetnek voksolási jusaikkal. 48. §; A' Rendek' hivattatása az, hogy azon tárgyakra nézve, mellyek felett tanátskoznak, önnön meggyőződéssek' szerént adják votumaiukat. Azoktól, kik őket oda küldik, semmi útastást el nem fogadhatnak. 49. §; Egygyik Kamarának tagját se' lehet az alatt, míg a' gyűlés tart, azon Kamarának, melyhez tartozik, meghatározott engedleme nélkül, elfogni, kivéven azon esetet, hogy ha éppen nagy (*crimialis*) büntételen találtatna. 50. §; A' Rendek tsak oly tárgyak felett tanátskoznak, mellyek ezen Constitúció szerént arra való tulajdonsággal birnak, vagy a' Nagy Hertzegtől különösen elejekbe adattattak. 51. §; Az eloszló ülések után addig míg a' következők elkezdődnek, egy Biztosság áll-fenn, mellyet az előbbbeninek előülője, az első Kamarának három, 's a' másodiknak hat tagjai formálnak, 's a' melynek foglalatosságai az ezen Constitúcióban kifejezetődő esetre, 's az utóbbi Diéta által a' Nagy Hertzeg' engedelmével elejébe adattatható tárgyak lehetnek. Ezen Biztosság a' Diéta' üléseinek bezárattatása, és tsak félbeszakasztatása előtt is, mindenik Kamarában voksok' többsége által választatik. Az Országgyűlés' eloszlatatása a' Biztosságnak eloszlatatását is magával hozza, ha mindjárt már a' tagjai kiválasztatva volnának is. 52. §; A' Kamarák, magok akaratjából se' özsze nem gyűlhetnek, sem az eloszlatatás vagy üléseiknek félbeszakasztatása után,

egygyütt nom maradhatnak 's nem tanátskoznak. — (*Folytatása következik*).

Elegyes Dolgok.

Karinthiában *Klagenfurtban* Aug. 22-dikén nagyon borzasztó szerentsétlenség ért egy igen szorgalmatos, jó erkölcsű, valami 19 esztendő's ifjút, a' ki ott az Akademiában Philosophiai tudományoknak tanulásában foglalatostkodván, valami rokonainál a' Cs. Kir. Bankó Inspektorság' épületében volt szálláson. Történt a' mondott napon éjjeli 1 órájában, hogy az ifjú magát a' következő napi examenre akarván készíteni, a' földszintről, a' hol lakott, az első emeletbe felment, hogy ott, a' hol a' kassára nézve gyertya égett 's éjjelenként katona strázsált, gyertyát gyújtson, de úgy mejjbe dőfte bajonétjával szegényt a' katona, hogy nem soká meghalt, úgy hogy még azt se' lehetett tőlle megtudni, hogy mi indította a' strázsát a' kegyetlen tselekedetre.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége Bádent e' hónap' 10-dikén oda hagyván, azon napon reggeli 10 órakor *Persenbeug* nevű Familia-Úradalma felé, Császárné ő Felségétől 's a' Koronaörökös ő Cs. Fő Hertzegségétől kísértetvén, útnak indult, a' hol néhány napokig tartozkodván, onét 18-dikban Aachen felé Habsburgi Gróf nevezet alatt (incognito) folytatja útját. Császárné ő Felsége 's a' Koronaörökös ő Cs. Fő Hertzegsége az után *Schönbrunba* vissza térnek. Ő Felsége *Maria Ludovika* Fő Hertzegaszszony, *Pármai*, *Piaczenzai*, 's *Guestellai* Hertzegaszszony pedig, a' ki 11-dikben hasonlóképpen útnak indult *Persenbeug* felé, ott Felséges Attyától butsut vévén, útját *Salzburgon*, *Inbruckon*, *Veronán* által *Párma* felé folytatja.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' második gőzhajó e' hónap' 8-dikán délutáni 2 órakor megérkezett Bétsből Posonyba. Ennek Leon úr és Társasága a' tulajdonosa. A' Béts belső városa és a' Leopoldstadt között folyó Dunágról, a' hol építették, három óra alatt érkezett-le Posonyba pedig oly nagy szél fujt alólról ellenébe, hogy más hajók, mellyek ugyan akkor a' Dunán eveztek, mind megállapodni és kikötni képtelennittek. Még az nap' 4 órakor külömbkülömb próbákat tett a' Posonyi part mellett, sok nézőknek jelenlétekben, kik a' parton állottak, hanem az előkelőbbek között a' hajón is számosan találtattak. A' hajó hossza 112, szélessége 15 lábnyom. Nagy sebességgel és könnyen tette fordulásait, pedig 700 mázsa terhet raktak - fel reája. A' következő napon (9-dikben) délutáni 3 órakor újabb próbákat tett. Ekkor 300 emberek voltak rajta. Végre 10-dikben, minekutánna az előbbeni 700 mázsa-hoz még néhány száz mázsa terhet raktak, azzal Pest felé útnak indították, a' honnét az előbbeninek, t. i. a' Bernárd urénak odaérkezéséről ekképpen irnak:

Negyed naptól fogva itt vagon a' Dunán azon Gőzhajó, mellyet Bernárd Ur Bétsben készítettett. Minekutánna ott a' próbákat szerentsésen megtette, főbb rendelkezések szerént innen Pestre Komáromig 200 mázsa terével fog felmenni. Ezen útnak köz felvigyázás alatt leendő végbevételére a' Fels. Királyi Helytartó Tanács által Kir Commissariusnak Tek. Szentkirályi László Ur, Ns. Pest Vármegyének Vice-Ispánnya rendeltetett, olly meghagyással, hogy maga mellé vé-

vén a' Hajózásnak Országos Directorát, és az Universitástól a' Physika Professorát, a' hajót megvizsgálja, a' kiszabott nehezékü teréhvél megrakassa, és Komáromig felkésérvén a' dolog kimeneteléről főbb helyekre tudósítást tegyen.

* *

A' Pesti Királyi Universitásnak Magistratusa az 1818/9-dik esztendőre újonnan választatván, ekképpen ment végbe: N.gos Rector lett T. Titt. Schmidt György Ur, a' Szabad Mesterségeknek, és Philosophiának Doctora, a' Gyakorló Mathesisnek rendszerént való Professora, és a' Jenai Mineralogica Társaságnak tagja. — Dékánok pedig: a' Theologiai karban T. Vass László, Szombathelyi Püspökségbeli Pap, a' Theologiának Doctora, 's 'a Chronologiának, és Egyházi Történeteknek nyilván, 's rendszerént való Professora; — a' Törvényes karban T. T. Kisfaludi ifjabb Liptay Sándor Ur, a' Szabad Mesterségeknek és a' Philosophiának, nem külömben a' Törvények Doctora, Ts. Hont és Bars Vármegyék Tábla Birája, 's a' Korona Ó-Budai 's Vissegrádi Uradalmaknak második Fiscalisa; — Az Orvosi karban T. T. Streit János Ur, az Orvosi Tudománynak Doctora, a' Pesti Orvosi karnak tagja, ő Császári Fő Hertzegségének, az Ország Palatinussának Udvari Orvosa, 's a' Himlő Oltás Deputatiojának Assessora; — a' Philosophiai karban T. T. Faliczky Mihály Ur, a' Szabad Mesterségeknek és Philosophiának Doctora, a' Természet közönséges Historiájának, a' Technologiának, és Mezei gazdaságnak rendszerént való Professora.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
September' 11-dikén 232⁵/₈ — 12-dikén 229⁵/₈ — 14-dikén 228⁵/₈ — forintot.